

Migrācija

Ko Eiropas Parlaments dara šajā jomā?

Eiropas Parlamenta
birojs Latvijā

Eiropas Parlaments (EP) regulāri aptaujā Eiropas Savienības (ES) iedzīvotājus, lai noskaidrotu: kas mums visvairāk interesē, rūp vai satrauc? Atbilstoši EP Eiroparometra datiem, ES pilsoņi, arī Latvijas iedzīvotāji, kā vienu no prioritātēm min migrāciju.

Kopš 2015. gada Eiropa saskaras ar migrantu pieplūdumu, kāds nebija piedzīvots kopš 2. Pasaules kara. Pasaules militāro konfliktu un citu iemeslu dēļ piespiedu kārtā nācies pārvietoties rekordaugstam cilvēku daudzumam – ANO Komisariāts bēgļu jautājumos (UNHCR) lēš, ka kopējais migrantu skaits ir 65,3 milj., t.sk., 21,3 milj. bēgļu.

Migrantu slogu vistiešāk izjūt dalībvalstis Eiropas dienvidos – Itālija, Grieķija, Malta un Horvātija, tomēr ES pamatlīgumā noteiktais solidaritātes princips uzliek pienākumu visām dalībvalstīm piedalīties šī jautājuma risināšanā.

Dažādi ES lēmumi kopš 2015. gada ļāvuši par 90% samazināt nelikumīgo migrantu plūsmu, tomēr ar imigrantiem, robežām un patvērumu saistīti jautājumi pastāvīgi ir Eiropas Parlamenta darba kārtībā – tos aktualizē ziņas par norisēm migrācijas “karstajos punktos”, attiecības ar Turciju, migrantu tiesību jautājumi u.c.

[Pēdējais vispārējais Eiroparometrs](#) (2019. gada decembris) liecina, ka Eiropas un arī Latvijas iedzīvotāji imigrāciju šobrīd uzskata par svarīgāko no ES problēmām – tā teikuši 46% Latvijā un 34% visā ES aptaujāto iedzīvotāju. Tomēr, vienlaikus, šķiet, ka iedzīvotāji neuzskata, ka atbildība par šo jomu būtu jāuzņemas Eiropas Parlamentam – [2019. gada rudens EP Eiroparometrā](#) imigrācijas politiku Eiropas Parlamenta galveno uzdevumu sarakstā minējuši tikai 6% aptaujāto Latvijā un 17% aptaujāto visā Eiropas Savienībā, attiecīgi imigrācijas politiku ierindojoš 9./10. un 6. vietā prioritāšu sarakstā.

Lai arī šobrīd migrantu plūsmas vairs neturpina pieaugt, ES iestādes un dalībvalstis ir vienprātis, ka krīze uzrādījusi ievērojamus trūkumus Eiropas patvēruma sistēmā. Eiropas Parlaments kā likumdevējs jau kopš 2015. gada aktīvi iesaistās attiecīgo tiesību aktu pārstrādāšanā, kā arī savā politiskajā darbā nemitīgi aizstāv dalībvalstu lielāku solidaritāti un migrantu, īpaši nepilngadīgo, tiesību ievērošanu.

Eiropas Parlaments savas prasības kopīgās Patvēruma sistēmas reformai (Dublinas regulas pārstrādāšana) pieņēma jau 2017. gada novembrī, ES dalībvalstis joprojām nav radušas kopīgu valodu un sēdusās pie sarunu galda, lai jaunus noteikumus varētu tuvināt ieviešanai.

Nozīmīgi EP LĒMUMI migrācijas un robežpolitikas jomā:

- 2020. gada martā deputāti [norādīja](#), ka ES ir jāpalīdz Grieķijai kontrolēt robežu ar Turciju, vienlaikus nodrošinot tiesības uz patvērumu tiem, kam tas nepieciešams.
- 2019. gada oktobris – negatīvs vērtējums par ES Patvēruma atbalsta biroja darbību Jau otro gadu pēc kārtas EP, izvērtējot biroja darbību, norāda uz ievērojamiem trūkumiem iekšējās procedūrās, kā arī ES migrācijas karsto punktu apsaimniekošanā (2019. gadā problēmas tika novērstas). [Procedūras dokumentācija](#).
- 2019. gada aprīlis – EP atbalsta Robežu un krasta apsardzes aģentūras stiprināšanu, izveidojot [pastāvīgu robežsargu korpusu ar 10 000 darbiniekiem](#), kas ļaus efektīvāk īstenot atgriešanas politiku

imigrantiem, kuriem nav tiesību uzturēties ES. [Plašāk par EP lēmumiem robežu kontroles un stiprināšanas jomā.](#)

- 2019. gada marts un aprīlis: EP pieņem nostāju sarunās ar dalībvalstīm par to, kā veidot jauno [robežpārvaldības un vīzu programmu](#) un muitas ekipējuma programmu, kas paredzētas 2021.-2027. gada Daudz gadu budžeta plānos. Likumdošanas sarunas pagaidām (2020. gada marts) nav uzsāktas, jo dalībvalstis vēl nav vienojušās par savu nostāju.
- 2018. gada novembris: EP pieņem prasības par migrācijas politikas finansējumu ES nākamajā Daudz gadu budžetā posmā no 2021. līdz 2027. gadam, atbalstot Komisijas plānu izveidot īpašu budžeta sadaļu "Migrācija un robežu pārvaldība", kam paredzēts gandrīz 2,5 reizes vairāk līdzekļu nekā iepriekšējā septiņgadē. EP prasa palielināt finansējumu aģentūrām, kas praktiski īsteno patvēruma un robežkontroles politiku. [Plašāk par EP prasībām nākamajam Daudz gadu budžetam](#) un sīkāk par [nākamo migrācijas un robežkontroles budžetu](#).
- 2018. gada jūlijs – EP apstiprina jaunu ES ceļošanas informācijas un atļauju sistēmu (ETIAS), kas paredz trešo valstu pilsoņiem, kuriem ieceļošanai ES nav nepieciešama vīza, pirms došanās uz ES būs jāsaņem atļauja, paredz deputātu ceturtdien atbalstīti noteikumi. Jaunā sistēma stāsies spēkā 2021. gadā. Ceļotāji, kas varētu radīt drošības, nelegālas imigrācijas vai epidemioloģiskus draudus, nesaņems atļauju. [Plašāk par jauno sistēmu](#)
- 2018. gada maijs – EP pieprasa: visiem bērniem - migrantiem, kuri vieni paši sasnieguši ES, jānodrošina aizbildnis un prasa ES valstīm ciešāk sadarboties, lai atrastu pazudušus bērnus un identificētu cilvēku tirdzniecības upurus. [Plašāk skat rezolūcijā](#)
- 2017. gada novembris: Eiropas Parlaments pieņem savas prasības Patvēruma sistēmas reformai (pārskatot Dublīnas regulu). Vēl līdz 2020. gada martam ES dalībvalstis nav radušas kopīgu valodu un sēdušās pie sarunu galda, lai jauno likumprojektu varētu tuvināt realitātei. [Plašāk par EP prasībām šeit.](#)

Plašāk: [Eiropas Parlamenta Izpētes dienests: Migrācijas jautājums](#)

ES migrācijas, patvēruma un robežu pārvaldības jautājumi ir šo EP KOMITEJU pārziņā:

- EP Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (LIBE) (atbild par migrāciju). No Latvijas LIBE komitejā strādā Tatjana Ždanoka (Eiropas Apvienotā kreiso un Ziemeļvalstu Zaļo kreiso spēku konfederālā grupa).
- Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja (IMCO) (atbild par robežu apsaimniekošanu). No Latvijas IMCO komitejā strādā Ivars Ijabs (politiskā grupa "Renew Europe").
- Ārlietu komiteja (AFET). No Latvijas AFET komitejā strādā Sandra Kalniete (Eiropas Tautas partijas (Kristīgie demokrāti) grupa) un Nils Ušakovs (Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupa).
- EP Budžeta komitejā (BUDG). No Latvijas BUDG komitejā strādā Nils Ušakovs (Eiropas Parlamenta sociālistu un demokrātu progresīvās alianses grupa) un Roberts Zīle (Eiropas Konservatīvo un reformistu grupa).

Likumdošanas process Eiropas Savienībā

Eiropas Parlaments un ES Padome (dalībvalstu ministri) kopīgi pieņem ES likumus. Latvijā līdz pat 80% likumu balstīti uz ES lēmumiem. Lai arī Eiropas Komisija (EK) ir vienīgais ES likumdošanas iniciators, Eiropas Parlaments var norādīt, kādi jauni tiesību akti būtu vēlami vai atjaunināmi esošie, un prasīt EK, lai tā sagatavo likumdošanas priekšlikumus.

03/2020

Eiropas Parlamenta birojs Latvijā

Aspazijas bulvāris 28, Rīga, LV-1050, Tālrunis: +371 67085460, E-pasts: epriega@europarl.europa.eu, www.europarl.lv